

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คุณค่าแห่งตน (self-esteem) เป็นพื้นฐานสำคัญทางสุขภาพจิต เป็นการพิจารณาตัดสินค่าความรู้สึกและทัศนคติที่มีต่อตนเอง ซึ่งความมีคุณค่าแห่งตนเป็นปัจจัยสำคัญที่มีคุณค่าต่อชีวิต และความสำเร็จของบุคคล เป็นการรับรู้ตนเองของบุคคลว่าตนมีความสำคัญ มีความสามารถ มีความสำเร็จ มีคุณค่า และมีประโยชน์ต่อสังคม เป็นคุณลักษณะที่สำคัญควรที่จะเสริมสร้างให้คงไว้ เพราะเมื่อบุคคลมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองก็จะทำให้บุคคลมีกำลังใจ มีความมุ่งมั่น สร้างสรรค์ รู้สึกว่าตนเองมีความสามารถที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดี และเมื่อบุคคลคิดว่าตนเองจะประสบความสำเร็จ เขาก็จะปฏิบัติไปในทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ มีกำลังความคิดที่จะฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ ในทำนองเดียวกันถ้าบุคคลคิดว่าเขาจะประสบความล้มเหลว เขาก็จะดำเนินไปในทางที่แสดงถึงความล้มเหลว ความรู้สึกมีคุณค่าแห่งตนจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการที่บุคคลจะมีชีวิตอยู่อย่างมั่นคง ทางด้านจิตใจ ช่วยให้สามารถรับความกดดันในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งบุคคลจะมีความรู้สึกว่าคุณค่าสูงหรือต่ำนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่เข้ามากระทบตั้งแต่วัยเด็ก จนกระทั่งถึงปัจจุบัน ดังนั้นการเห็นคุณค่าแห่งตน จึงเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต และด้วยเหตุที่การเห็นคุณค่าแห่งตนสามารถเกิดขึ้นและพัฒนาได้ในทุกช่วงวัย ดังนั้นการเสริมสร้างให้บุคคลมีความรู้สึกนี้จึงเป็นการตอบสนองขั้นพื้นฐานด้านจิตใจ เป็นผลให้บุคคลมีความสุขสงบมากขึ้น เข้มแข็งและเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น

ปัจจุบันปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัวนับเป็นปัญหาสำคัญของสังคมไทย โดยเฉพาะการกระทำต่อสตรี จากการรายงานทางสื่อมวลชนต่าง ๆ ก็ชี้ว่า ความรุนแรงเกี่ยวกับผู้หญิงและสตรีมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในสังคม แม้ว่าสังคมจะมีการเปลี่ยนแปลง ประชาชนมีการศึกษาที่สูงขึ้น สตรีมีบทบาทในสังคมมากขึ้นในสังคม สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ดีไม่แตกต่างจากผู้ชาย แต่ปรากฏการณ์ความรุนแรงที่สตรีได้รับในรูปแบบต่าง ๆ กลับเพิ่มขึ้น ครอบคลุมทั้งในสังคมส่วนใหญ่อยกย่องให้ผู้ชายเป็นใหญ่ เป็นหัวหน้าครอบครัวและมีการให้ความสำคัญกับผู้ชายมากกว่าผู้หญิง ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคม การกดขี่ข่มเหงทางเพศ อันเป็นหนทางนำไปสู่การทารุณกรรม ที่ถูกทารุณกรรมจากสามี ซึ่งการใช้ความรุนแรง จะมีทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและทางเพศ และพบได้ว่าแม้แต่สตรีที่กำลังตั้งครรภ์ จากการสำรวจของสถาบันสุขภาพจิตแห่งชาติ

แห่งประเทศสหรัฐอเมริกา (The National Institute of Mental Health) พบว่า 1 ใน 4 ของสตรีตกเป็นเหยื่อของการทารุณกรรมอยู่ในระหว่างการตั้งครรภ์ (ครุณีย์ บัวบุญ, 2544, หน้า 1) และจากการศึกษาของครุณีย์ บัวบุญ (2544, หน้า 9) ได้ทำการศึกษาในหญิงตั้งครรภ์ที่มาฝากครรภ์ที่โรงพยาบาล สมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา จำนวน 230 คน พบว่า หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นถูกทารุณกรรมทางด้านร่างกาย ร้อยละ 1.7 ถูกทารุณกรรมด้านจิตใจ ร้อยละ 7.4 และถูกทารุณกรรมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ร้อยละ 21.7 ในช่วงระยะที่ผู้หญิงกำลังตั้งครรภ์จะมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม ในการที่ต้องปรับตัวกับบทบาทการเป็นมารดาคนใหม่ ซึ่งเป็นความเครียดอย่างมากอยู่แล้ว เมื่อต้องมาประสบกับการถูกทารุณกรรม ก็ยิ่งเพิ่มความทุกข์ ความเครียด และความวิตกกังวล จนนำไปสู่ความรู้สึกคุณค่าในตนเองลดลง และส่งผลกระทบต่อต่าง ๆ มากมาย นั่นคือ ไม่เพียงแต่จะมีผลกระทบทางด้านร่างกายแก่หญิงตั้งครรภ์และต่อสุขภาพของทารกในครรภ์เท่านั้น แต่จะมีผลต่อสภาพจิตใจร่วมด้วยโดยส่งผลให้มารดามีความรู้สึกด้อยในคุณค่าของตนเอง มีภาพลักษณ์ในตนเองต่ำ ขาดทักษะ การเข้าสังคม ไม่สนใจทารก มีการดูแลตัวเองที่ไม่เหมาะสม มีความคิดฆ่าตัวตาย และมีสัมพันธภาพระหว่างมารดาและทารกไม่ดีเท่าที่ควร (Campbell & Humphreys, 1993) การต้องประสบกับประสบการณ์ที่เลวร้าย ทำให้ขาดความไว้วางใจผู้อื่น และสังกตรอบข้าง มีความคับข้องใจสูง มีแนวโน้มที่จะกระทำทารุณต่อผู้อื่นในลักษณะที่ตนเองได้รับ และมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นคนมีมลทิน มองว่าตนเองไม่ดี ไม่มีความสามารถ มีข้อบกพร่องทำอะไรก็ล้มเหลว มีความกังวลสูง ไม่แน่ใจตนเองและสมรรถภาพของตนซึ่งเป็นลักษณะของผู้ที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ (สุภาเพ็ญ คชพลายุกต์, 2541, หน้า 3)

นอกจากนี้ ในทางจิตวิทยายังพบว่า ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นภูมิคุ้มกันที่สำคัญในการป้องกันการเกิดหรือประเภทความรุนแรงของปัญหาทางจิตใจที่เกิดขึ้นได้ ความทุกข์ใจที่บุคคลได้รับนั้น บ่อยครั้งมาจากความภาคภูมิใจในตนเองน้อยเกินไป การประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการดำเนินชีวิตนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับคุณค่าแห่งตน (นริสา จิตสมนึก, 2540, หน้า 3) ซึ่งคูเปอร์สมิธ (Coopersmith, 1984, p. 5) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าแห่งตนเป็นการที่บุคคลพิจารณาประเมินตนเองแล้วแสดงออกในแง่ของการยอมรับหรือไม่ยอมรับตนเอง มีความต้องการได้รับความเชื่อถือ การยอมรับจากผู้อื่น เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจและนับถือตนเอง คุณค่าแห่งตนเปรียบเสมือนการเพิ่มพลังให้บุคคลฝ่าฟันอุปสรรคนานาประการของชีวิต นอกจากนี้การที่บุคคล มีประสบการณ์เกี่ยวกับความสำเร็จที่ได้กระทำสิ่งต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมาย ทำให้เขาได้รับการยอมรับ ตลอดจนสถานภาพและตำแหน่งทางสังคมที่ดี สภาพการณ์ดังกล่าวเป็นการสะสมความพึงพอใจที่บุคคลมีต่อตนเอง ซึ่งช่วยพัฒนาการเห็นคุณค่าแห่งตน เทย์เลอร์ (Taylor, 1982, pp. 117-153) กล่าวว่า ในทางตรงกันข้ามบุคคลที่มีคุณค่าแห่งตนต่ำ จะไม่เชื่อมั่นในตนเอง

มองตนเองไร้ค่า ไม่มีความสามารถ รู้สึกว่าตนเองมีปมด้อยและมักใช้กลไกในการป้องกันตนเอง ไม่สามารถเผชิญปัญหาหรือเอาชนะปัญหาได้ มองโลกในแง่ร้ายและไม่มีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น และจะมีความรู้สึกว่ามีใครสนใจไม่ได้รับการยอมรับถูกเหยียดหยาม หรือทำอะไรไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งทำให้บุคคล เกิดความรู้สึกว่าตนเองไร้ค่า มีปมด้อย อ่อนแอ วิตกกังวล ขาดความสุข ความรู้สึกเช่นนี้จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมปกป้องตนเอง เช่น ก้าวร้าว หรือเก็บตัว และมีการกระทำที่ตรงข้ามกับความต้องการของตนเพื่อปกป้องความต้องการที่แท้จริงของตนเอง ฉะนั้นความรู้สึกเห็นคุณค่าแห่งตนที่สูญเสียไปอาจกระตุ้นให้เกิดภาวะซึมเศร้า โรเจอร์ส (Rogers, 1961, p. 189) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าแห่งตนเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาบุคคลไปสู่การเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ ซึ่งการที่จะสามารถช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาสำหรับหญิงตั้งครรภ์ที่ถูกทารุณกรรมทางร่างกายและจิตใจ คือการพัฒนาความรู้สึกคุณค่าแห่งตนของสตรีกลุ่มนี้ให้สูงขึ้น เพื่อช่วยให้สตรีกลุ่มนี้เข้มแข็ง มีความภาคภูมิใจในตนเอง มองตนเองว่าเป็นบุคคลที่มีความสามารถ มีคุณค่า มีศักยภาพที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ได้

สำหรับในประเทศไทยนั้นพบว่ายังไม่มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำการให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ และโปรแกรมการสนับสนุนทางสังคม มาใช้ในการช่วยเหลือในหญิงตั้งครรภ์ที่ถูกทารุณกรรม ซึ่งผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำขั้นตอนและวิธีการของการให้คำปรึกษา แบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ และ โปรแกรมการสนับสนุนทางสังคม มาใช้เพื่อพัฒนาความรู้สึกมีคุณค่าแห่งตนให้เพิ่มขึ้นได้ เพื่อให้หญิงตั้งครรภ์ที่ถูกทารุณกรรมสามารถที่จะปรับเปลี่ยนอารมณ์ ความรู้สึกที่ไม่เหมาะสมที่มีต่อตนเองและสังคมไปในทางที่ดีขึ้น สามารถเผชิญปัญหา และแก้ปัญหาที่ตนกำลังเผชิญอยู่อย่างเหมาะสม เข้าใจตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อมได้ดียิ่งขึ้น และตระหนักถึงคุณค่าแห่งตนได้อย่างเหมาะสม ทำให้มีบุคลิกภาพที่มองโลกในแง่ดียิ่งขึ้น มีความรู้สึกปลอดภัย กล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกที่ควร สามารถรับผิดชอบในหน้าที่การงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมดีขึ้น มีอารมณ์ที่มั่นคงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และพร้อมที่จะแก้ปัญหาที่ตนกำลังเผชิญอยู่อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง
2. เพื่อเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์และโปรแกรมการสนับสนุนทางสังคม กับวิธีปกติ ที่มีต่อคุณค่าแห่งตนของหญิงตั้งครรภ์ที่ถูกทารุณกรรมทางร่างกายและจิตใจในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล

3. เพื่อเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ และโปรแกรมการสนับสนุนทางสังคม ที่มีต่อคุณค่าแห่งตนของหญิงตั้งครรภ์ที่ถูกทารุณกรรม ทางด้านร่างกายและจิตใจ ในระยะหลังการทดลองกับระยะก่อนการทดลอง และระยะติดตามผล กับระยะก่อนการทดลอง

สมมติฐานของการวิจัย

1. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาต่อคุณค่าแห่งตน
2. หญิงตั้งครรภ์ที่ถูกทารุณกรรมที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล และอารมณ์ และโปรแกรมการสนับสนุนทางสังคมและกลุ่มควบคุมมีคุณค่าแห่งตนภายหลัง การทดลองแตกต่างกัน
3. หญิงตั้งครรภ์ที่ถูกทารุณกรรมที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล และอารมณ์ และโปรแกรมการสนับสนุนทางสังคมและกลุ่มควบคุม มีคุณค่าแห่งตน ในระยะติดตามผลแตกต่างกัน
4. หญิงตั้งครรภ์ที่ถูกทารุณกรรมที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล และอารมณ์ และโปรแกรมการสนับสนุนทางสังคม มีคุณค่าแห่งตนหลังการทดลองแตกต่างกับก่อนการทดลอง
5. หญิงตั้งครรภ์ที่ถูกทารุณกรรมที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล และอารมณ์ และโปรแกรมการสนับสนุนทางสังคม มีคุณค่าแห่งตนระยะติดตามผลแตกต่างกับก่อนการทดลอง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

เป็นแนวทางให้ฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพและสิทธิสตรี ไม่ว่าจะเป็นองค์กรของภาครัฐหรือภาคเอกชน ใช้เป็นแนวทางในการให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ สำหรับหญิงตั้งครรภ์ที่ถูกทารุณกรรมให้มีคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้น ซึ่งคาดว่าจะการให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ และโปรแกรมการสนับสนุนทางสังคม จะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้หญิงตั้งครรภ์ที่ถูกทารุณกรรม สามารถพัฒนาคุณค่าแห่งตนให้เพิ่มขึ้น เป็นการช่วยป้องกัน ส่งเสริมและฟื้นฟูให้หญิงตั้งครรภ์ที่ถูกทารุณกรรมสามารถปรับตัว พร้อมทั้งจะแก้ปัญหาที่ตนกำลังเผชิญอยู่อย่างเหมาะสม ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถพัฒนาตนให้เป็นมารดาที่ดีและมีคุณภาพต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร เป็นหญิงตั้งครรภ์ที่มีอายุครรภ์ต่ำกว่า 32 สัปดาห์ ที่มารับบริการฝากครรภ์ที่หน่วยฝากครรภ์ โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา จ.ชลบุรี และถูกทารุณกรรมทางด้านร่างกายและจิตใจ โดยวัดจากแบบสัมภาษณ์ ของ คนยา ชนะอุดม (2539, หน้า 155-157) ที่แปลมาจากแบบวัดของฮัดสัน และแมคอินทอช (Hudson & McIntosh, 1981) โดยมีค่าคะแนนการถูกทารุณกรรมด้านร่างกาย ตั้งแต่ 10 คะแนนขึ้นไป และมีค่าคะแนนการถูกทารุณกรรมทางจิตใจ ตั้งแต่ 25 คะแนนขึ้นไป และมีคะแนนคุณค่าแห่งตน ตั้งแต่ 50 คะแนนลงมา

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ที่มีสนใจเข้าร่วมการวิจัยจำนวน 18 คน และสุ่มอย่างง่ายอีกครั้ง เพื่อแบ่ง กลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 6 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น

2.1.1 วิธีเพิ่มคุณค่าแห่งตนให้แก่หญิงตั้งครรภ์ที่ถูกทารุณกรรม ได้แก่

2.1.1.1 การให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์

2.1.1.2 โปรแกรมการสนับสนุนทางสังคม

2.1.1.3 วิธีปกติ

2.2.2 ระยะเวลาของการทดสอบ แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่

2.2.2.1 ระยะก่อนการทดลอง (pre-test)

2.2.2.2 ระยะหลังการทดลอง (post-test)

2.2.2.3 ระยะติดตามผล (follow-test)

2.2 ตัวแปรตาม คือ คุณค่าแห่งตน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ (rational emotive behavior therapy) หมายถึง กระบวนการที่ผู้ให้คำปรึกษาให้ความช่วยเหลือแก่ผู้รับคำปรึกษา เพื่อให้บุคคลเปลี่ยนความคิดที่ไม่มีเหตุผลที่เกิดขึ้นไปสู่ความคิดที่มีเหตุผล โดยฝึกให้หญิงตั้งครรภ์ ที่ถูกทารุณกรรมวิเคราะห์ความคิด อารมณ์ และพฤติกรรม เพื่อเปลี่ยนความเชื่อที่ไม่มีเหตุผล ตามแนวทฤษฎีพิจารณาเหตุผลและอารมณ์ ในรูปแบบเอบีซีดีอี (ABCDE) ของเอลลิส (Ellis) (Ellis & Whiteley, 1979, pp. 74-77)

2. โปรแกรมการสนับสนุนทางสังคม (social support) หมายถึง กระบวนการให้การสนับสนุนทางสังคมในด้านต่าง ๆ 4 ด้าน ตามกรอบแนวคิดของเฮาส์ (House, 1981) ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ผู้วิจัยและสมาชิกในกลุ่มให้แนวทางในการพิจารณาวิธีคิดและการเพิ่มคุณค่าแห่งตน แก่หญิงตั้งครรภ์ที่ถูกละเมิดกรรมที่เป็นสมาชิก ดังนี้

2.1 การสนับสนุนด้านอารมณ์ (emotional support) คือ พฤติกรรมที่ผู้วิจัยแสดงท่าทียอมรับ เช่น การพยักหน้า การพูดตอบรับ การมองสบตา ให้ความสนใจเอาใจใส่ ชื่นชม ในประสบการณ์ที่สมาชิกได้หยิบยกขึ้นมาแบ่งปันกัน ตั้งใจฟัง เปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มแสดง ความห่วงใย ความรู้สึกเห็นใจ ด้วยคำพูด และท่าทาง เป็นต้น

2.2 การสนับสนุนทางด้านการประเมิน (appraisal support) คือ พฤติกรรมที่ผู้วิจัย ให้ข้อมูลโดยการยกตัวอย่างจากข้อมูลที่มีสถานการณ์คล้ายคลึงกันหรือสังคมเดียวกัน แล้วฝึกให้ สมาชิกได้ฝึกเปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่น หรือประเมินตนเองถ้าอยู่ในสถานการณ์นั้น โดยมี สมาชิกกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็น และร่วมกันหาแนวทางเพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิต การพูด ยกย่อง ชมเชยจากผู้วิจัยและจากสมาชิกกลุ่มในการกระทำที่ถูกต้องหรือการกระทำที่แสดงความ สามารถ เช่น ภาวะเครียด การเผชิญปัญหา การเห็นคุณค่าแห่งตนของสมาชิกที่กลุ่มกำลังอภิปราย เป็นต้น

2.3 การสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร (information support) คือ พฤติกรรมที่ ผู้วิจัยให้คำแนะนำให้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริง และให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันอภิปราย เพื่อให้สมาชิก กลุ่มสามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เผชิญอยู่ได้ เช่น สาเหตุหรือปัจจัยที่ทำให้เกิดการใช้ ความรุนแรง การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายและจิตใจของหญิงตั้งครรภ์ การฝึกใช้ทักษะการสื่อสารที่เหมาะสม การฝึกทักษะในการเผชิญปัญหา การแนะนำเทคนิค คลายเครียด เป็นต้น

2.4 การสนับสนุนทางด้านวิธีการและเครื่องมือที่ทำให้พึ่งพาตนเองได้ (instrumental support) คือการที่ผู้วิจัยและสมาชิกกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ เสนอแนะและหาแนวทางช่วยเหลือ สมาชิกร่วมกันเพื่อให้สมาชิกที่กลุ่มกำลังอภิปรายปัญหาของเขายู่สามารถพึ่งตนเอง ได้ตามความ เป็นจริง การหาแหล่งช่วยเหลือในด้านสิ่งของเครื่องใช้ การเงิน เวลา แรงงาน และการปรับเปลี่ยน สิ่งแวดล้อม เช่น การประสานงานกับสังคมสงเคราะห์ การพูดคุยกับบุคคลในครอบครัว เป็นต้น

3. คุณค่าแห่งตน หมายถึง ความสามารถ การประสบความสำเร็จ การยอมรับนับถือ ตนเอง ความภาคภูมิใจและพึงพอใจในตนเอง การพึ่งตนเอง คิดว่าตนเองมีค่าในสังคม ตลอดจน การได้รับการยอมรับจากครอบครัวและสังคม ซึ่งคุณค่าแห่งตนนี้วัดได้โดยใช้แบบวัดคุณค่าแห่ง ตนฉบับผู้ใหญ่วัยของคูเปอร์สมิท (Coopersmith, 1984) ที่แปลเป็นภาษาไทยโดย นางลักษณ์ บุญไทย (2539, หน้า 183)

4. การทารุณกรรมในหญิงตั้งครรภ์ หมายถึง การรับรู้ถึงการถูกทำร้ายด้วยวิธีการต่าง ๆ ให้ได้รับบาดเจ็บทางกาย ตั้งแต่ระดับเล็กน้อยจนถึงรุนแรง หรือการทำให้ได้รับความเสียหาย หรือเจ็บปวดทางด้านจิตใจในระยะตั้งครรภ์ โดยบุคคลในครอบครัว เช่น สามี บิดามารดา ญาติพี่น้อง และจากบุคคลอื่น ๆ เช่น หัวหน้างาน เพื่อนบ้าน ในการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

4.1 การทารุณกรรมด้านร่างกาย หมายถึง การกระทำให้ได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย เช่น การผลัก ตบ ตี ตะ ค่อย ขว้างปาสิ่งของใส่ ตลอดจนการทำร้ายด้วยอาวุธ

4.2 การทารุณกรรมด้านจิตใจ หมายถึง การกระทำให้ได้รับความรู้สึกเสียใจ ปวดร้าว กระแทกกระเทือนใจ โดยการแสดงทางวาจา หรือท่าที เช่น การพูดจาดูถูก การแสดงท่าทีโกรธ ไม่พอใจ

5. วิธีปกติ หมายถึง การให้ความรู้และคำแนะนำเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพที่เจ้าหน้าที่ สุขศึกษาของทางโรงพยาบาลได้ให้บริการแก่หญิงตั้งครรภ์ที่หน่วยฝากครรภ์ โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา โดยมีการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระยะ ตั้งครรภ์ อาการผิดปกติที่ควรมาพบแพทย์ การเจ็บครรภ์เตือน เจ็บครรภ์จริงและการดูแลสุขภาพ ทั่วไปในระยะตั้งครรภ์ ซึ่งทุกกลุ่มได้รับเท่ากัน